XII. évfolyam. Csíkdomokos 1916. február 13. 7. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Csíkdomokos
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Majd a háboru után . . .

A háboru eddigi folyama alatt már sokféle remény, bizakodás semmisült meg, nemcsak ellenségeinknek, hanem a mi részünkről is. Nem a nagy és döntő eseményekre vonatkozó reményekre gondolunk, hanem a mindennapi életben. Sajnos, ezzel a reményekkel alkonyával, még mindig nem vagyunk készen. Van egy nagy remény, ami éltet és táplál bennünket és ezzel a reménnyel is föl kell hagynunk.

Bármerre járunk, bárkivel beszélünk a háboru eseményeiről, a mai helyzetről, de különösen a gazdasági viszonyokról és a drágaságról, egy vigasz, egy remény az, ami mindenkit éltet: A háboru után!

Szinte érthetetlenül és megmagyarázhatatlanul terjedt el a közludatban az, hogy háboru után egy csapásra megváltozik minden. Hogy lesz minden termény, az árak rohamosan fognak esni, nem kell majd takarékoskodnunk, nem lesz drágaság és nem lesz szükség a liszt, kenyér- és egyéb élelmiszerek kimélésére.

Lehet, hogy igy lesz, de annyi bizonyos, hogy csak jóval a háboru után. Ennek a reménynek is sirba kell dőlnie éppen most, mikor az előjelek szerint valóban közeledünk a háboru vége felé.

A háboru után közvetetlenül, ha lehetséges, még nehezebb lesz a helyzetünk. Nem kell elfelejtenünk azt, hogy a háboru mindenféle nemzetközi kereskedelmi és gazdasági szerződést fölboritott, szétszakitott, pedig ezek a szerződések teszik lehetővé a rendszeres és megfelelő kereskedelmi és gazdasági forgalmat. Ezeket most pótolni kell majd és pótlásuk, megujitásuk, vagy uj megalkotásuk nem egy-két hét müve.

Lesznek természetesen cikkek, amelyeken azonnal érezhető lesz a háboru befejezésének hatása, de például éppen az élelmiszereknél a háboru befejezésének hatását, legjobb esetben egy évvel a békekötés után fogjuk csak valamiképpen érezni. Más cikkek viszont éppen munkaerők hiányában, vagy nyersanyag hiányában még sokáig magas árakon fognak maradni.

Mindez szomoru, de megállapitandó tény. Ahogy keresztül tudtuk küzdeni ezt a háborut, amelynek az egyes időszakai bizony szomorubban, kritikusabban festettek, mint a mai diadalmas idők; ha zugolódás nélkül fogadtuk el a háboru okozta kényszerhelyzeteket akkor, amikor a háboru vége még belátháthatatlan volt: akkor könnyen és csöndben kell majd végigszenvednünk a háboru végének legközelebbi következményeit, amelyek ugyan éppen olyan sulyosak lesznek, mint a háboru folyamán voltak; azonban abban fognak különbözni a mai idők viszontagságaitól, hogy akkor valóban fog éltetni bennünket a közeli változás reménye.

Ma nem szabad délibábokat, illuziókat festenünk magunk elé, hanem el kell fogadnunk az eseményeket és a helyzetet ugy, amint van és ha a helyzetbe belenyugszunk, rózsás, jövő kifestegetése helyett a jelent kell minél diadalmasabbá, minél grandiózusabbá tennünk, minden erőnk összegyüjtésével és megfeszitésével.

Az ifju hős.

Túl a határon, túl a Visztulán
Csendben vonúl a hadra kelt sereg,
Tömör oszlopban egy a más után
Megy az ötven is s egy sem kesereg.
Ötvennek élén ifjú zászlós lép,
Ifjú szép zászlós..., de kár lesz érte,
Hogyha halvány lesz arca az a szép...
De mért is küldnek ily ifjat vészbe!

Édes jó anyja csókját érzi még,
Szerelmi lázban nem égett teste,
Mikor csillagtól tarkitott az ég,
Kedvesét soha, sohase leste.
Irmácska volt csak egyetlen hive,
Irmácska a jó, a szomszéd lánya,
Rajta kivül nem nézett senkire,
De még ő sem volt soha babája.

Egyszer volt csak ugy, mintha érzett vón,
Egyszer nézett csak epedőn rája,
Egyszer sétált csak vele andalgón,
Ez időt most is visszakivánja.
Hetedikbe járt abb' az időbe,
Mikor kellettek harci katonák,
Régi hős példák voltak előtte,
S elhagyta ő is a főiskolát.

S mikor társival kapujokhoz ért,
Irmácska akkor ment tőlük el épp,
S ő, aki mindig elpirúlva félt,
Hévvel fogta meg Irmácska kezét.
Igy kéz a kézben mentek együtt ők,
És beszélgettek lázzal, hevesen . . .
Oh! Boldog elmúlt szép édes idők,
És még akkor sem mondta: »Kedvesem!«

Hogy is mondta vón, mit tud egy gyerek,
Bátortalan az, semmiről sem tud;
Okát sem tudja, szive mért remeg;
Hol egy szív várja, onnan is elfut.

S helyes volt ez igy, jó katona lett,
Fáradt és tanúlt, edzett lett, bátor,
S mire a hat hét elmúlt, letellett,
Könny nélkül ment el a jó Irmától.

Oldalán a kard, azt szereti csak,
Az a mindene, hite, szerelme,
Oda, hol gránát csattogva lecsap,
Oda megy már most meg nem pihenve.
Úttalan úton, homok tengerben,
Csak az Isten a megmondhatója.
Irma vele mért van képzeletben . . .
Tán hogy megvédje, buzditsa, ója!

S ott, hol az orosz mély árkában áll,
Rohanva rohan az »ötven« élén,
Kardjából süvít, suhan a halál,
S győzelmet arat sok bajtárs vérén.
Fut már az ellen, fut hátra felé,
És ő üldözi meg nem pihenve.
Ő ki ölelni Irmát nem meré,
Száz halállal néz most szemtől-szembe.

Már Lublin alatt jár csapatjával,
Még csak egy roham van a tervben még,
S hogy irányt jelez kivont kardjával,
Egy srapnell tőből levágja kezét.
Elmarad, csik pillanat alatt,
De ajka kiállt: »Fiuk! Előre!
Nincs soha nyugta, ki otthon maradt,
Ha itt a harcos gyáva és dőre!«

És mig vére hull, a gondolata
Otthon időz a szeretteinél,
S ki eléje jő, Irmá az maga,
Irma az édes, aki érte él.
Csókkal üzvözli, karját kitárja,
A hős szép zászlós erre felkacag,
Érzi, van néki édes babája . . .
Felnéz az égre . . . s szive meghasad.

Karánsebes, 1916. február hó.

BÉVÁRDY GYULA.

HIREK.

Kitüntetés. Megemlékeztünk annak idején, hogy a német császár *Batthyány Gyula* grófnak, egy honvéd lovashadosztály parancsnokságához beosztott honvédőhadnagynak a másodosztályu vaskeresztet adományozta. Most a hivatalos lap közli, hogy őfölsége megengedte, hogy a vitéz főhadnagy azt elfogadhassa és viselhesse.

Egyházi hir. A király a vasvár-szombathelyi székeskaptalanban üresedésben levő kanonoki stallumra alsólendvai főesperessé Boda János dr. tiszteletbeli kanonok, püspöki irodaigazgatót nevezte ki. Egyuttal Bertalanffy Gyula éneklőkanonok elhalálozása folytán Tulok József, Toth József dr. és Tauber Sándor dr. kanonokokat fokozatosan előléptette.

Előléptetés. Sümegi József nyug. mozdonyvezető polgártársunk fia, Sümegi Kálmán orosházi áll. isk. tanitó, aki az orosz harctéren teljesit szolgálatot, zászlóssá léptettetett elő.

Elhunyt plebános. Ismét kidolt egy az érdemesek közül: Kostyán Mihály, czelldömölki születésü, győrszabadhegyi plébános. Régota betegeskedett; a hozzá közelállók tudták is. hogy nem sokáig viszi az élet terheit a beteg test; mégis megdöbbentette mindazokat, kik őt ismerték és becsülték egyenes jelleméért és jó szivéért. Betegsége alatt sokszor meglátogatta Fetser Antal győri megyéspüspök is. Temetése kedden folyt le óriási részvét mellett. — Haláláról a következő gyászjelentést adták ki: A'ulirott rokonok szomorodott szivvel jelentik, hogy edesfiverük, illetve nagybátyjuk és sógor főtisztelendő *Kostyán Mihály* ur, alesperes helyettes és győrszabadhegyi plébános hosszas és Isten akaratában való megnyugvással és béketüréssel elviselt betegség és az egyházi szentségek ájtatos felvétele után f. évi február hó 6-án reggel 6 órakor, életének 54-ik, példás és buzgón betöltött papi hivatalának 30-ik évében csendesen jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemét kedden, február hó 8-án délelött a szabadhegyi plébánia házában beszentelvén, az általa épitett plébánia-templomba visszük, ahol a lelki üdvéért bemutatott ünnepélyes gyászistentisztelet után, kivánsága szerint a szabadhegyi temetőben hivei közé a boldog feltámadás reményében nyugalomra tesszük. Győrszabadhegy, 1916. február 6-án. Áldás legyen emlékén! Az örök világosság fényeskedjék neki! Kovacs Sándorné szül. Kostyán Teréz, Kostyán Sandor abai plébános, mint testvérei. Kovacs Sandor körjegyző (Alsóság), mint sógora. Kovacs Gizella, Kovacs Sándor, Kovács Mihály, Kovács László, Kovacs Erzsebet, mint unokahugai es öccsei. — A megboldogultnak Czelldömölkön is sok ismerőse és jóbarátja [illegible] fájlalják elhunytat.

Adakozás. Herbst Géza alispan tudvalevőleg a vármegyében épitendő munkásházakból a rokkant katonák részére is akar biztositani. E célra javában folynak az adakozások. Pfeiffer Ottó vönöczki földbirtokos korábban 600 koronát adományozott e szép célra; most meg az alispánhoz levelet irt, melyben megirja, hogy mivel szamitasa szerint az épitesi költségek 30—40 százalékkal emelkedtek, ismét küld 240 koronát. Sok követőt! . . . .

Meghivó. A Kemenesmagasi-i Önsegélyző Szövetkezet 1916. évi február hó 20-án délután 2 órakor Kemenesmagasiban az ev. iskolában rendes közgyülést tart. A közgyülés tárgyai: 1. Elnöki előterjesztés a szövetkezet 1915. évi müködeséről. 2. Zárszamadás 1915. évi bevételek, kiadásokról s az évi mérleg előterjesztése. 3. A szövetkezet vagyonának az üzletreszek arányában leendő felosztasa feletti határozat. 4. Inditványok. Zárszámadás, mérleg, betett, felmondott és visszafizetett üzletreszek száma, 14 napig a szövetkezet üzlethelyiségében a tagok által leendő betekintés végett közszemlére kitéve van.

A »Külügy-Hadügy« cimü kitünő katonai szaklap 5-dik szama a szuezi harctér pompás térképét közli. — Anglia kétségbeesett erőfeszitéssel készül Egyptom védelmére, annál is inkább, mert a gallipolii csufos kudarc után politikai tekintélye a Keleten teljesen alahanyatlott. Szines es fehér csapatok állnak föl a Szuezi-csatorna mindkét oldalán, hogy végső erejüket dobják oda az angol világhatalom egyik ütőerének megtartásaert. Kiépitett védőmüvek allnak szemben az ostromra készülő török hadsereggel, és vasutvonal fut végig az egész csatorna mentén, mely az összes védőmüveket egymással összeköti. Csöndben folytak a török szövetségeseink előkészületei is, és vasutvonalukat közben ők is egészen kiépitették a Szinai félszigetig. Ugy látszik, titáni küzdelem készül a Fáraók országáért, mely küzdelem az egesz világháborura döntő hatással lehet, mert sok a valószinüsége annak, hogy a jövendő béke kulcsa a Szuezi-csatornaban van elrejtve.

Hymen. Fodor Henrik, a czelldömölki máv. osztálymérnökség rokonszenves fiatal hivatalnoka, eljegyezte Töpfer Elzuskát Kőszegről.

A 43—45 és 48—50 évesek bevonulása. A honvédelmi miniszternek 1500. eln. számu körrendeletével közzétett bevonulási hirdetménye értelmében az 1870., 1871. és 1872. évben született magyar állampolgárok, kik a megtartott népfölkelési bemutató szemlén, népfölkelési felülvizsgálaton, pótszemlén vagy utóbemutatószemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasaknak találtattak, 1916. évi február 28-ára, az 1865., 1866. és 1867. évben született és a megtartott népfölkelési bemutatószemlén, népfölkelési fölülvizsgálaton, pótszemlén vagy utóbemutatószemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasaknak talált magyar állampolgárok pedig 1916. március 3 ára, amennyiben névszerint fölmentve nincsenek, a népfölkelési igazolványi lapon föltüntetett magyar királyi honvédkiegészito, illetőleg cs. és királyi kiegészitő kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelő tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Azok az 1870., 1871., 1872. és a következő években született emberek, akik önkéntes belépés folytan a honvédségbe, vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) 1916. évi február 28-ig besoroztattak, tényleges szolgálatra 1916. évi február 28-an, az 1865., 1866., 1867., 1868. és 1869. évben született és önkéntes belépés folytán 1916. évi március 3 ig besorozott egyének ellenben 1916. évi [illegible] A monarkia mindkét államának területén kivül, tehát a vámkülföldön tartott szemlék alkalmával alkalmasaknak talált férfiak közül az 1865., 1866., 1867. es 1868. evben születettek 1916 évi február 28-án, az 1869., 1870., 1871., 1872., 1873. és 1874. évben születettek pedig 1916. évi február 29 én tartoznak bevonulni.

Birtokvétel. Értesülésünk szerint az ikervári uradalomhoz tartozott szép szőlőbirtokot (szőlő, gyümölcsös, kaszálló) 160 ezer koronáért Stubenvöll Ferenc veszprémi lakos, volt sárvári gyógyszeresz, a Sárvári I. Takarékpénztar igazgató elnöke vásárolta meg.

Fém-rekvirálás. Vas vármegye alispánja a czelldömölki járás területén müködő fémrekviráló bizottsághoz elnökké Szalay János városbirót, szakértőve pedig Weisz Ignác czelldömölki vaskereskedőt nevezte ki.

Cattaro városának. Az osztrák és a magyar birodalom egyik legértékesebb Szent Gellért hegye: a *Lovcsen*. Tegyük föl: ha Budapest feje fölött, a dunaparti hegyoromról orosz ágyuk ásitanának évtizedek óta: minő komor, felenk és girbe gurba lenne a mi szép székesfővárosunk sikator-élete . . . Cattarónak szük, bástyás és csöndes utcái évtizedekig nyögték ez 1759 méter magas hegycsucsnak montenegrói uralmat. A cernagorcoknak nem hiaba volt nemzeti büszkeségük és hősi legendak ezüstfátyolába burkolt szentségük: a Lovcsen! Amilyen magas ez a kietlen, fekete sziklavár, olyan mély tövissel fúródott e rakoncatlan kis orszag a monarchia eleven testébe . . . . De most már magyar katona áll a lovcseni vártán es Cattaró nagy jövőjü hadikikötőjébe beáramlik a *mi* Adriánknak szabad hullámverése. (K.-H.)

Az antantok gavallérsága. Egyik montenegrói tábornok egy szarajevói ujságiró előtt busongva beszélt az elmult időkről és egyebek között imigyen nyilatkozott: »Nehéz dolog volt, le kellett tennünk a fegyvert! Oh azok a gazemberek, azok a hü szövetségesek! Adtak »segitséget«, de nem pénzt és nem kenyeret! Hanem adtak uniformist. Franciaország elküldött 8000 kimustrált tüzoltóruhát, Olaszország 600 Garibaldi-inget, Anglia 1000 fapipat dohány nélkül. Ezekbe öltöztek el szakadt bocskorban járó katonáim. Volt fényes sisakjuk, melyről olyan lószőr-forgó lógott le. Hej, az volt ám a fenyes sereg!

Halálozás. Pusztay József sárvári vendéglős f. hó 10-én meghalt. Temetése vasárnap, 13-án délután 3 órakor lesz Sárvárott.

Vas vármegye közigazgatási bizottsága az alispán elnöklésével mult szerdán rendes havi gyülést tartott, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg, ezek között Maróthy László dr., Horváth Miklós stb. Az egyes szakreferensek jelentései közt hallottuk, hogy a lórühkór a kiselejtezett katonai lovakról terjed. Gyakori a körmendi járásban a sercegő üszög, ez ellen a jól bevált oltást a gazdák nem veszik igénybe. Maróthy dr. a czelldömölki járásra vonatkozóan intézett kérdést az alispánhoz és a kapott választ tudomásul vette. Hosszu eszmecsere folyt a hadsegités kérdése körül. A tárgyhoz sokan hozzaszólottak. Maróthy dr. példát is hozott föl, hogy magánértesülésre az elhalt hős hozzátartozóinak segitését beszüntették. A hibák orvosoltatni fognak. — *A vasárnapi munkaszünet* hatályát a kormány fölfüggesztette. Ha jéghiány lesz, akkor jun. 1 től szept. 15-ig elelmicikket vasárnap is este 6-tól 9-ig szabad árusitani.

Tenyészbikavásár Szombathelyen. A vasmegyei gazdasagi egyesület f. évi április hó 1-én Szombathelyen az állatvásártéren tenyészbikavásart rendez amely vásárra csak előzetesen megvizsgált bikák lévén bocsáthatók, felhivatnak mindazon tenyésztők, akik bikakat a vásarra hozni akarnak, hogy azok számát és korat legkésőbb február hó végéig a gazdasági egyesület igazgató-titkáránál bejelenteni sziveskedjenek.

A vasutasok teaestélye a jótékony célra 148 koronat jövedelmezett, amely összegből a helybeli Vöröskereszt-egyletnek 70 [illegible] javára szintén 70 korona adományoztatott. A fennmaradt 8 koronát a rendezőség a Vasutas-Szövetség Árvaháza alapjára küldötte el a szövetség budapesti központjahoz. Az estélyen felülfizettek: Dr. Hetthéssy Elek 10 K, dr. Király János, Fényes Ferenc 8·20—8·20 K, Draveczky Árpad 6 K, Bazaltbánya, Takách Márton Hollósi Rupert 5—5 K, Bisitzky András, Göttmann Rudolf 4·20—4·20 K. Bures Richhard, Daniel Ernő, Pletnits Gita 3·20—3·20 K, Berecz Lajos (kertész) 3 K, Gandaiovics János, Berecz Lajos (asztalos) 2·40—2·40 K. dr. Scheiber Zsigmond, Nagy Lajos 2·20—2·20 K, Stetka Margit, Richter Jozefin, Jugovits Imrene, Berkes János, Marton Lidia, Marosi Ferenc, Roszkovitz József, Nagy András, Weisz Izidor 2—2 K. Vörös Mátyás, Csuha Lajos, Novak József 1·40—1·40 K, Barabás Ernő, Őrlei Márton, Riszt Lajos, Glázer Herman 1·20—1·20 K, Csoknyai József, Váralyai István, Macsotay István 1—1 K, Cziráky János 50 f., Karolyi József, Nagy István, Wendler Lajos, Hervay Károly, Berzsenyi István, Szuh Lajos, Pintér János, Balogh László 40—40 f., Illés János, Gyarmaty Tihamér, Marosi József, Pálffy József, Bogács József, Tóth Mihály, Gecseh Péter, Báró Illés, Kerekes Jenő, Konyár Ernő, Takács N. Takács József, Lőrincz Kálmán, Koczor Lajos, Szukics Ferenc, Szabó József, ifj. Reich Imre, Őri János, Scheiber Mór, László József, Hubert Samuel, Kiss Sándor, Dobos Gyula, Giczy József, Károlyi János 20—20 fillért.

A rézgálic biztosítása. Ghillány Imre báró földmivelésügyi miniszter körrendeletben közölte a törvényhatóságokkal, hogy az idén jelentékeny mennyiségü rézgálicot juttathat a szőlősgazdáknak. A rézgálicot ez évben is csak közvetetlenül a törvényhatóságok utján fogja a miniszter kiosztani és minden lehetőt megtesz, hogy a szétküldést mielőbb (lehetően már március hónapban) megkezdjék. E rézgálic eladó ára előreláthatóan nem lesz több kilogrammonként 3 koronánál. A szőlősgazdák csak akkor kaphatnak rézgalicot, ha ebbeli szükségletüket más uton meg nem szerezték be. A rézgálicot a szőlősgazdák szőlőterületének arányában fogják elosztani.

Apró hirek. A szerb királyság térképén legeltetve szemünket, hamar megtaláljuk Novibazárt, a régi török szandzsáknak (kerület, járás) fővárosát. Valami 15 ezer lakosa lehet. Fele ortodox szerb, másik fele mohamedán; ez utóbbiak bosnyákoknak hivják magukat és a törökökhöz szitanak. Maga a városka szegényes, szennyes, elhagyatott balkani fészek, amelyben nincsen semmi kultura s ahol Kelet romantikája összekeveredik a barbar délszláv világgal. Van egy 1200 esztendős római kupola-épitménye, amely a római korban fürdő céljára szolgált. Mellette emeli magasra fejét az ortodox Pál-templom, mely valamikor pogány templom volt. A berlini kongresszus határozata értelmében a monarchia megszállotta a novibazári szandzsák északi részét, az u. n. Lim vidéket, Plevje, Prjepolja és Bjelopolja városokat, mig Novibazár a törökök kezén maradt. Bosznia annektálása után 1908-ban kivontuk onnan megszálló seregeinket s a balkani háboruban Novibazár szandzsákot a várossal együtt Szerbia szerezte meg. — A közigazgatás államositásának nagy kérdésével mindenesetre kapcsolatos a közokt. minisztériumnak reformmunkája, mert — ugy latszik — az oktatasügy adminisztrációját a varmegyei élet adminisztrációjába kivánja helyezni, decentralizálni, a mai középponti igazgatás helyett. Mi mindent meg kell érnünk, ha még tovább is éltet bennünket a jó Ur-isten. — Az Állatvédelem cimü havilap irja: Egy juhásznak száz juh volt őrizetére bizva, amiben két kutya volt segitésére. Egy napon egy juh és egy kutya nem került vissza az akolba. A juhász két nap mulva reájok talált. A juh két bárányt ellett volt, melyek anyjok emlőjén táplalkoztak, a juh a környező füvet szedegette, csak a *kötelességtudó* kutya maradt 48 órán át étlen-szomjan a helyén, hogy megőrizze gazdájának jószágát. Eszünkbe jut itt assziszi szent Ferencnek »Naphimnusza.« Ebben a napot, holdat, csillagokat, a földet, vizet, levegőt, tüzet és a föld *minden lényét testvérnek* szóllitja. — Az angolok helyeslik a King Stephen kapitány embertelenségét, hogy t. i. egyik Zeppelinnek szerencsétlen hajótörötteit nem mentette meg, hanem veszni hagyták őket; a legszebb a dologban, hogy a londoni püspök is helyeselte az angol kapitány magatartását! A föld véres harcot készit: angol püspök nem kér békét. — Németország belsejében levő hadizsakmány 1,924.971 ember hadifogoly, 7900 ágyu, 7700 municiós és egyéb jármű, 1,300.000 puska es 3000 géppuska. Ezeken kivül sok foglyot a magyar és az osztrák fogolytaborba vittek at, sok használhatatlan ágyut a harctéren visszahagytak, a használhatókat pedig az ellenség ellen alkalmazták. — Bizonyos Girault nevü francia tudós most megjelent tanulmányában olyan problémával foglalkozik, melynek szellemi és társadalmi életünkre való hatása a háboru után erősen érezhető lesz, nevezetesen: a fölnőtt férfilakosság számának csökkenése Európában. Szerinte 18 és 45 év között levő 8—10 milliónyi férfinak pusztulása aggasztó állapotot jelent az állami szervezetre. Bekövetkezik a *nők korszaka.* (Hát az öreg férfiak, akik még nem vének !? — Boldog Isten mire jutánk!)

A közigazgatási tanfolyam vizsgálóbizottságának tagjai: elnökök: a fő- és az alispán, utóbbi a tanfolyam igazgatója, hely. elnökök: a tiszti főügyész és a várm. főjegyző. Tagok: a tanfolyam összes előadói és ezeken kivül: Szumrák Károly fölsőkeresk. isk. tanár (a német nyelv előadója), Barabás István vasvári igazgató-tanitó, a várm. tüzoltószövetség ügyvezető alelnöke (tüzrendészet), Ettingshausen Kálmán árvaszéki ülnök, Fejes Kálmán acsádi, Hettfleisch Ferenc magyszentmihályi, Laszkétay Andor csöröteki körjegyző, László Kálmán dr. az ügyvédi kamara elnöke, Németh Gyula dr. ügyvéd, Tuboly Lajos sárvári járási főszolgabiró, Varga Gyula pénzügyi fogalmazó és Schnabel Ferenc sárvárvidéki körjegyző.

Sok a nő. Európa országainak törvényhozásai uj probléma elé kerülnek — irja az Indianapolisban megjelenő »The Star« — amely probléma még a jövő generációt is foglalkoztatja majd: a nők számbeli többsége a férfiakéval szemben! A férfiak ezrivel pusztulnak a különböző csatatereken, mig a nők a rendes halálozási arányszámok szerint fogynak. Vajon nem lesz-e szükség a többnejüség behozatalára? A háboru előtt Németországban 845.661-el, Franciaorsz. 645.211-el és Angliában 1.927.501-el haladta meg a nők létszáma a férfiakét. Hozzávetőleges számitás szerint Nagybritániában ez idő szerint körülbelül két millió 200.000-rel több a nő, mint a férfi, Franciaországban, de Németországban is a békelétszám szinte megkétszereződött a háboru alatt. Nos, most az a kérdés tolul előtérbe: hogyan tüntessék el a numerikus aránytalanságot, amely a férfiak és a nők létszamában bekövetkezett. Vajon nem lesz-e szükség speciális törvényekre, nem lesz-e szükség a törvényhozás által szabályozott többnejüség behozatalára? A jövő törvényhozásnak lesz a feladata, hogy ezt a fontos kérdést megvitassa és megoldja. — Ez azonban már sem Anglián, sem a francia nemzeten nem segitene!

A mi pénzünk értéke. Bécsből jelentik: A német birodalomban történő fizetések átszámitó-arfolyamat további intézkedésig 100 márkánál 143 koronában, a Svájcban történő fizetéseknél 100 franknál 148.50 koronában állapitották meg. Ebből kitünik a mi koronánk értéke a külfölddel szemben.

Tüzilárma. Pénteken délelőtt trombitaszó és harangkongás verte föl a város dömölki részének nyugalmát. Itt is, ott is fölhangzott: Tüz van! Szerencsére, nagyobb volt a lárma, [illegible] felesége a konyhában véletlenül ráejtett a tüzhelyre egy — trikó-nadrágot s az fogott lángot, mitől a szomszédasszony szája — felnyilt és hányta a »tüzet.« A bugyogó elégett, egyéb nem történt.

Atyafi-eszjárás. Közismeretü dolog, hogy a gazdák a szükséges mezőgazdasági munkák elvégzésére a katonai nyilvántartó lappal ellátott lovak ideiglenes felmentését kérhetik a katonai parancsnokságtól. Egy földesgazda értesülvén erről a rendeletről, a lova feltétlen szükségességét igazoló hivatalos irás alapján a következőképen kérte a »Fakó« felmentését: »Tekintetes Katonai Hatóság: Alulirott azon irányban keresem meg a Nagytekintetü Katonai főparancsnokságot, mely szerint bátorkodom azon kérésemet tolmácsolni, hogy a csatolt okmány megerősitése értelmében az abban levő »Fakó« nevezett lovamat — lévén kenyérkereső jobb kezem — a katonai szolgálat alól megrokkant korabeli állapotara való tekintettel, melynél fogva ugy hiányzik, mint az asszony a háznál, egyszer és mindenkorra, mint kiszolgált, magam-fajta vén csontot szabadságolva, mentesiteni méltóztassanak, amelyek várandóságában vagyok a Nagyságos Lóavató Bizottságnak illő tisztelettel J. P. 58 éves kiszuperált közvitéz, volt 46-beli.«

A 8 Órai Ujság lapkiadó részvénytársaság az e hó 2-án Budapesten tartott rendkivüli közgyülésén alaptőkéjét félmillió koronára emelte fel. A részvénytársaság igazgatóságának tagjaivá megválasztattak: báró Dániel Gábor belső titkos tanácsos, országgyülési képviselő (elnök), dr. Lukács György belső titkos tanácsos, országgyülési képviselő (alelnök), dr. Siegescu József egyetemi tanár és országgyülési képviselő, Zsolnay Miklós főrendiházi tag, Gunszt Miklós, dr. Gerő Vilmos, Székelyhidasi Sebestyén Dávid és dr. Nadányi Emil. A felügyelő bizottság uj tagjaivá megválasztattak: Pirkner János ny. miniszteri tanácsos, országgyülési képviselő, Szepesházy Imre országgyülési képviselő és dr. Pokoly József egyetemi tanár.

Kegyes adományok. A czelldömölki Vöröskereszt-kórháznak és vasuti üditő-állomásnak az utóbbi héten a következő adományokat küldtek: Gyömörey György különböző mennyiségü tej, Klein Vilmos különböző mennyiségü tej, Nagy Sándor (Hetye) 1 tinó, Smidéliusz Jánosné kukoricaliszt. *Mihályfa község:* 245 drb. tojás, 1 zsák bab, fél zsák liszt, fél zsák burgonya, 4 és fél kenyér, 11 korona, *Sömjén:* 11 kenyér, kosár alma, 45 drb. tojás, 2 kgr. liszt, 3 kgr. bab, 1 ing, 1 lábravaló. *Tokorcs:* 129 drb. tojás, 1 zsák bab, 3 kosár burgonya, fél zsák liszt, 5 egész, 7 drb. kenyér, Vajda Mihályné 2 liter tejfel, 5 tojás. Vöröskereszt czelldömölki fiók-egylet részére N. N.. 500 K, Vasutas-Szövetség mulatságának jövedelméből 70 K.

Innen-onnan. Debrecen városának közgyülésén elhatarozták, hogy a városban mecsetet épitenek s a telket és egyéb anyagot a város adja. A határozatot tudatták a bp.-sti főkonzulátussal s közölték vele azt is, hogy ezt a határozatot a török nemzet iránt érzett szimpátia demostrálására hozták s hogy a debreceni egyetemet hallgató török ifjaknak templomuk legyen. — A meghóditott szerbiai területen élő nagyszámu magyarságra való tekintettel Belgrádi Lapok cimmel magyar lap jelenik meg a volt szerb fővárosban. — Zichy Géza grófnak félszázados művészi jubileumát ünnepelte jan. 28-án este Bécs zenevilága. A kiváló zeneszerzőnek Gemma cimü tánckölteménye került bemutatóra az udvari operaházban. A bécsi publikum ezuttal először látott az udvari opera-színpadon magyar falut. A közönség rendkivül tapsolt és sokszor a lámpák elé hivta a szerzőt és a szereplőket. — Az Állatkereskedelmi Közlöny irja: Nincs fogalmunk róla, hogy a megszállott szerb terü- [illegible] valamint takarmánykészlete milyen képet mutat; nem kell azonban gazdasági szakférfiaknak olyan egyéneket odaküldeni, akik a kereskedelmi tervek megvalósitásánál maguk is érdekelt felek lesznek. — Pozsonyban egy német pénzcsoport nagy vegyészeti gyárat szándékozik alapitani; állitóan nagyobb iparteleppről van szó. — Newyorki szaklapok szerint a klórkáli ára tonnánkint 40 dollárról 480 dollárra drágult a háboru kitörése óta, a készlet meg nagyon fogyóban van. Ha a háboru még 4—6 hónapig eltartana, válságba kerül a legtöbb amerikai puskaporgyár. Valószinünek tartják, hogy a kálium tonnánkint 1000 dollárra fog megdrágulni; ez esetben a kalium műtrágya termelése többé nem jöhetne számitásba. — Romániai hirek szerint a napokban targyalás indul meg a középponti hatalmak és Románia között ujabb öt millió métermázsa román gabonának a középponti államokba való behozatala ügyében. — Januárius 30-án töltötte be Görgei Artur, a nagy idők legnagyobb magyar katonája, minden korok egyik legnagyobb sztratégája, életének 98-dik évét. — Oroszországban nem csak a zsidókat üldözik, hanem a katholikusokat s különösen a kath. papokat is.

Tolvajlás. A sárvári csendőrség ismeretlen illetőségü Vajda Istvánt letartóztatta, aki a többek között bevallotta, hogy Horváth József kisköcski lakostól, miközben ő a sérцei korcsmában volt, annak szekeréről egy lópokrócot elemelt. A tolvajra sok betöréses lopás bizonyult.

Szabadságkérvények bélyegzése. A fönnálló rendelkezések értelmében személyi ügyekre vonatkozó kérvényeket és azoknak mellékleteit bélyeggel kell ellátni, ugyancsak bélyeggel kell ellátni a fölmentési és szabadságmeghosszabbitási kérvényeket is. Azonban katona-orvosi bizonyitványok alapján, egészségi okokból benyujtott szabadság iránti kérvények bélyegmentesek, mert ezeket hivatalos jelentésnek tekintik. Ellenben az ingyenhelyek elnyerése, illetve egészségügyi intézetekbe való fölvétel iránti kérvények bélyegkötelesek.

Nem volt elég baja Buthy Pál ostffyasszonyfai fogolytabori munkásnak, hogy az öreg népfölkelőkkel neki is be kell vonulni, hanem ráadásul alaposan meg is lopták. Hogy legyen a háznál ennivaló, leölt három sertést. A minap reggel az asszony észrevette, hogy eddig ismeretlen tettesek feltörték a kamara ajtaját s onnan a sok »disznóság«-gal együtt két par vadonatuj csizmát is eltünt. A nyomozást megkönnyiti némileg, hogy egyik betörő a zsirosvindelyből puszta kézzel meritette ki a zsirt s igy ujjlenyomata ottmaradt.

A szappanfogyasztást tekintették valamikor valamely nép müveltségének fokmérőjéül. De hát ma-holnap olyan drága lesz a szappan, hogy azt szinte nélkülözni leszünk kénytelenek. Az elmult héten a szappan ára — negyedkilónkint — 130 fillérre szökött föl, a megelőző 90 fillérrel szemben. A háboru előtt mindössze 22 filler volt egy negyedkiló szappan ára. Joggal kutatjuk tehát, hogy jogosult-e az áremelkedésnek ekkora mértéke és föltesszük, hogy ha nem jogosult, a megfelelő kormányintézkedés nem fog most már késni!

Magántanulók. Régi igazság hogy a magán uton való tanulás sohasem adja meg az ifjunak azt a nevelést és azt a gyakorlati képességet és képzettséget, amit a nyilvános iskolai nevelés-oktatás nyujt. Csak ritka kivételek vannak ebben a tekintetben. Ezt tudja mindenki, sőt a katonaságnál sulyt is helyeznek rá. Ime egy példa a sok közül: K. B. 1898-ban született, a polgári iskola hat osztályát mint magantanuló végezte el, de eddigi képzettsége alapján egyévi önkéntes nem lehet, sőt mivel tanulmányait *magánuton* és *nem rendes* tanulói minőségben végezte el, igy a védőtörvény 21. § ának 1. pontja értelmében még egyévi önkéntesi kiegészitő vizsgálatra sem bocsájtható. Ezt mondják katonáék s nekik igazuk van, mert hogy azoknak a »végzett polgáristaknak«, akik nem rendes tanulói minőségben tanultak, hanem magánuton szerezték meg bizonyitványukat, a legeslegtöbb esetben hiányos, akárhány esetben semmitsem érő a képzettségük. Egy másik katonai határozat: A 17 éves ifjak a középiskola 6-ik osztályának az elvégzése alapján csak olyképpen lehetnek egyévi önkéntesek, ha utolsó tanulmányi bizonyitványukat *rendes uton* szerezték meg.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

AUGUSZTA NAPTÁR

a legjobb magyar irók almanachja.

Jövedelme: Nemzet Háza rokkant-otthoné.

Szépirodalmi részét irták: Bálint Lajos, Bede Jób, Biró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklós, Hajó Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignotus, Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krudy Gyula, Lázatós László, Lázár Miklós, Markus Miksa, Molnár Ferenc, Nádas Sándor, Pekár Gyula, Pogsolt Kálmán, Revész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecil, Vajda Ernő.

Az Auguszta naptár ára 1 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az Auguszta Alap központi irodájában (Budapest, Károly-körut 3.)

Portóköltségül 20 fillér, ajánlott küldés esetén 45 fillér mellékelendő.

Mindenkinek szüksége van naptárra!

A legjobb naptár az Auguszta Naptár. Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinken segit!

Bérbeadó ház.

A Czelldömölkön Árpád-utca 29. sz. a. villaszerüen épült lakóház, mely áll 5 szoba, fürdőszoba, zárt veranda, mosókonyha, pince, padlás és egyéb mellékhelyiségekből s amely épület felvan szerelve házi vizvezetékkel, villanyvilágitással, — kertje parkirozott,

azonnal

bérbeadó.

Érdeklődőknek felvilágositást ad Bánóczy István adóhivatali ellenőr ur Czelldömölkön.

SÓKORAY ELEK

Szentgotthárd nagyközség főjegyzője.

3 darab

vaskályha

olcsón eladó.

Bővebbet

a kiadóhivatalban

Temetkezési vállalat.

Czelldömölkön a Kossuth Lajos-utcában (Központi kávéház mellett)

temetkezési vállalatot

létesitettem.

Beszerezhetők nálam az összes **temetkezési** cikkek, **diszes érc- és fakoporsók, sirkoszorukból nagy választék.**

Temetéseket a legegyszerübbtől a legdiszesebbekig vállalok.

Ravatal-felállitás megegyezés szerint.

BERECZ LAJOS

asztalos, temetkezési vállalkozó.

Lakás: Ferenc József-utca.

Gőzfürdő Pápán

urak részére

reggel 6 órától

pénteken, szombaton és vasárnap,

hölgyek részére

hétfőn

egész nap nyitva.

Kádfürdő a hét minden napján használható.

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A

„SZANITÉC" TETŰPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetvek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kesz **tábori csomag** (csak a cimet kell rairni) **kapható 1 koronáért.** Kérjünk azonban határozottan **„Szanitec"-port,** mert mint minden jónak, ennek is akadt silány utánzata. Ahol nem volna kapható oda 3 dobozt utánvéttel küld **Anhar gyógytára, Mohács.**

Alsólendván, a Főut legszebb és legforgalmasabb pontján, ujonnan épült modern házban egy szép tágas

üzlethelyiség kiadó.

A helyiségben öt év óta egy modernül berendezett mészárszék és hentesüzlet állott, mely a tulajdonos bevonulása miatt most megszünt.

Mészáros vagy hentesnek kiválóan alkalmas a hely.

Bővebbet a tulajdonosnál:

Balkányi Ernőnél,

Alsólendva.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Czelldömölk.